

BÁSNĚ V PRÓZE

N Á L A D A

Jdeme ruku v ruce. Mlčíme, plni touhy vyjádřiti nevyjadřitelné. Jsme u hřbitovní zdi. Nad námi chmuří se nebe a v nás je jasno. Kapka po kapce padá. Tak pomalu a klidně. Její nožka v černém střevíčku je pokryta rosou. Zlíbal bych ji. 5

Vše je tak podivné.

Groteskní tvary křížů za zdi mizí v dáli s vyhaslým okem nebe. Však na kraji obzoru plane nebe jako jasná páska. Zdá se, že tam u těch modravých hor je krásně. Vítr dlouho vane odtamtud a jas se neblíží. 10

Proč žene sem jen mraky?

Nevíme nic a mlčíme. Tiskneme si ruce; jsou zrosené deštěm. Před námi leží pole. Voní vlhkou prstí. Jdeme brázdou kolem hřbitova. Vůkol jsou roviny, jen vpředu, před námi kopec. Za ním také prosvítuje obzor jako polární zář. Jsme tím jasem vábeni. Jdem tiše. Po trávě se klouzají kapky. 15

Není nám veselo. Vše je nám divné. Naše láska není radost, jásání a smích. Byla by příliš hrubá. Naše láska jest divná, ba skoro bolestná. Naše láska jest krásná. Kde jest bolest, tam jest pravá krása a radost. 20

Nejsme zplna šťastni, ale chceme žít.

Od hřbitovní zdi široce rozevřenýma očima hledíme na zářící obzor. Nad námi jest tma, ale temné to okolí jest jasné. V dáli hory a lesy tonou v slunci, ale tápají v té záři. Jsou jakési pohádkové; obrysy jejich jsou matné a nejisté. 25

Za zdi jsou mrtví a my chápeme; vidíme život a světy v svých očích a objetích.

NÁLADA

Šel jsem za zimního večera městem. Bylo mrazivo a modravé mlhy spřádaly ztemnělé domy do svých sítí. Na zemi ležel špinavý sníh, udupaný a lesknoucí se v záři žlutých elektrík.
5 Ve vzduchu bylo cosi chmurného, těžkého, co mě dusilo. Nebe nade mnou bylo čisté, však nezářilo tichou harmonií zimních hvězd, bylo zakryto fialovou mlhou, mrazivou a studenou ...

Bylo mi smutno.

Po náměstí spěchali lidé. Zahalení co nejtěsněji do svých
10 zimníků spěchali beze slova. Jen zmrzlý sníh vrzal pod nohama a odkudsi se ozývaly rolničky saní. Zdaleka a slabě znělo jejich cinkání, jako by je pohlcovala pochmurná zimní mlha.

Na náměstí u staré, kamenné sochy, poblíže kostela, bylo několik rekrutů dnes odvedených. Hoši z venkova. Na kabátech
15 přišpendlené papírové kvítí, klobouky stranou. Od nich zazníval ke mně chraptavý, opilý zpěv, výkřiky a nadávky. Okolo nich stálo několik malých hochů, kteří se jim směli a dráždili je.

A oni zpívali svoje písničky, držíce se kolem krku a po
20 tácejíce se na nejistých nohách,

Lidé je míjeli, nevšímajíce si jich.

Jejich tváře byly odulé zimou, zmodralé a znetvořené hysterií. Bylo zřejmo, že i ta nejslabší rána srazila by je do sněhu a zastavila jejich zpěv.

25 A zpívali tu i tam hloučky podobné. Chraptivé hlasy rozléhaly se zasmušilým náměstím, studeným vzduchem.

A odkudsi zdaleka cinkaly rolničky saní, ztlumeně, smutně, jako zvonek těch, kteří nesou poslední pomazání.

*

Zahnul jsem za roh. Smutno mi bylo, ach smutno! Šel jsem
30 tupě, bez myšlenky pustou ulicí, zatajuje dech a krče se do kabátu.

Proti mně šlo malé dítě. Buclaté, zahalené v kožíšek. Jen hlava koukala. Vtom sklouzlo na náledí, vykřiklo a skutálelo

se do sněhu. Kolem něho právě šla jakási žena. Zvedla ho
beze slova, políbila a postavila.

Dítě šlo dále a žena zmizela ve mlze.

Když šlo kolem, usmálo se.

Já se usmál také.

Rozjasnilo se jaksí a odkudsi zdaleka cinkaly rolničky saní
vesele a slavnostně, jako zvonek Jezulátka u vánočního
stromku. 5

L Á S K A

(*Otrok loučení*)

»Ando, proč myslíš, že nechci s tebou večer tam tančit?«

»Proto, že jsi zlý, nemáš mě rád. Vím dobře, jak loni jsi
5 tančil celé noci jen proto, že já nebyla mezi tanečnicemi. Dnes
ale musíš, musíš.«

»Ale Aničko! Bože můj, jak ti to mám vysvětliti, abys
pochopila. Ne, — ty nevíš, jak mi děsně je, když vidím tě
10 v náručích jiných. A přitom vím, že hněv můj je bez příčiny,
že tisíce milenek, aniž jejich milý co z toho vyvozuje, tak činí,
— ale já za to nemohu. Mračil bych se a zkažil bych ti jen
náladu, — ne, nepůjdu.«

»Plané výmluvy. Půjdeš.«

»Ne.«

15 »Řeknu ti něco, jestli nepůjdeš.«

»Nuže.«

»Rozejdeme se, neboť vidím, že mě nemáš rád.«

Viktor znal ty »rozchody«. Ah, kolikrát se rozcházel, aby
se zase sešli. Bylo tak již první rok jejich lásky (neboť oba
20 byli stejně tvrdohlaví), bylo to i druhý a teď třetí, — však
letos po rozchodech vracel se pouze on, — a ona? — Ah,
byl to třetí rok.

»Zase komedie?«

»Ne, vážně. Rozejdeme se. Přijdeš.«

25 Viktor se rozčilil a něco (jakési stopy hrdosti), co vědělo,
že bude překřičeno v tom okamžiku, jakmile její postava
zmizí za rohem, v něm řeklo:

»Ne.«

»Sbohem!«

30 »Sbohem.«

Viktor šel mechanicky několik kroků. Když došel na chod-
ník, ohlédl se. Zašla za roh bez jediného ohlednutí.

BÁSNĚ V PRÓZE

POLEDNE

Poledne přineslo vůně, které mě omámily. Zesmutněl jsem, paní, jako vaše oči a chvěji se právě tak jako vaše ruka v mé dlani. Struny mých nervů se napjaly a úzkostně se tetelí teplem vašeho pohledu. Nezbyvá mi než hráti, — a vám než poslouchati. 5

Nuž, zazpívám vám píseň hrdých žebráků, kteří v roztaveném zlatě Poledne vzpomínají na chladící stříbro čistých hvězd Půlnoci... 10

VZPOMÍNÁNÍ

Byl také úplněk, — když jsme se po prvé políbili. Vím, bylo to v lesní rokli, na skalnatém mostě.

Však dnes jsme od sebe tak daleko, že vše to zdá se mi býti stříbrnou pohádkou. 15

Vzpomínám a hledím na měsíc. Zda víte i vy, kolikrát se od onoho večera naplnil?

Jak jest pošetilé přemýšletí, zda i vy vzpomínáte! A přece důvěřivě přemýšlím, neboť miluji sladkou píseň o měsíci, který vzpomíná i na oblaka, jichž se kdy dotekl. 20

ROZHOVOR

Mluvili jsme mnoho o vznešené kráse, svobodě a božské rozkoši v naší staré hospodě.

Kouř v opilých vlnách válel se začouzenou jizbou a sklenice po okraj naplněné křaplavě vřeštěly. Kdesi v koutě, — kam nemohl zrak náš proniknouti, — hrál na rozladěný klavír žebrák-hudebník roji bledých nevěstek a vyžilých mladíků. 25

Občas házeli jsme mu do špinavého klobouku peníz a ho-

vořili dále o vznešené kráse, svobodě a božské rozkoši...

Ale proč teď, přátelé, — když vyšli jsme do noci, smutně jsme se zamlčeli? Nebe jest plné úžasných hvězd, které blednou a chvějí se v křehké své nádheře. Domky jsou tak bílé a stíny
5 jejich tak čisté! I panenská luna vyšla, — a my přece již nehovoříme o vznešené kráse, svobodě a božské rozkoši.

M É M Y Š L E N K Y

V noci jsou mé myšlenky tak bizarní jako stíny starých zapadlých domů.

40 Divím se jim častokrát sám a tiše si je šeptám, — dají-li se vysloviti.

I dnes, — dívám-li se na nebesa chvějící se mezi miliony hvězd, mám představu ohromného žalářního mřížení; dívám-li se na hvězdy, mám na mysli malé otvory mezi mřížemi, jimiž
45 line se do nekonečného žaláře záře jakéhosi slunce. A má fikce jest tak dokonalá, že slyším i řinčení okovů upevněných po staletí na mých nohou.

Jak bizarní a pošetilé jsou noční mé halucinace!

L U N A

20 Má známá, — dnes chtěl jsem jít zpívat pod vaše okna.

Slíbil jsem vám to kdysi při polibcích, když poznával jsem všechny doteky krásy na vašem těle i duši.

Však sliby dané mezi polibky jsou křehké jako libeluly.

Nepřišel jsem, — neboť svedla mě luna.

25 Luna zasněná vysoko nad zemí, usmívající se nepochopitelným usměvem, daleká a nedosažitelná.

Celou noc lákala mě za sebou, ale zůstala mi neznámou, i když zbrunátnělá padala v objetí dalekým horám.

V tom jest problém nekonečné lásky:

30 *poznávati, ale nikdy nepoznati.*

8 Luna

na Lúniu, a keď sa mi chcelo ísť späť pod
všechnu.

Stáť som sa loďami pri potokoch,
keď som popúšťal prúv vechy doľky krásy na
všetom tele a dnu

Všet plitky sa v'azgi potoky som breché jako
lililily.

Stáť som sa, neboť svetla mi línia
Luna žasnúva vysoko nad zemí, umí v'azgi
se v'azgiplitky v'azgiplitky, daleká a
padosa v'azgiplitky.

Leto, moe l'akato, mi za sebou, ale
mi l'akato v'azgiplitky i když v'azgiplitky
padosa v'azgiplitky doľky v'azgiplitky.

Leto jest problem v'azgiplitky l'akato, popúšťat, ale v'azgiplitky v'azgiplitky.

Zuama, ^{ruka} dva ohléd jsem jí zprávu pod
váše okna.

Slíbte jsem vám to když při políbení,
když požíval jsem dohřívání doly
Krdy na vašem liti i duši.

Však popíráte jsem, - uvol' světa, mě lina
Lina, zanášna vysoho na ot amon genu, se
pláš hím nepo chopi helnyj mímševem,
daleka a mrozo žitelia.

Alon pro vátlu mě zas klon a je
marie vplachoval k ní puce. Zúroka mi
neguáron i když zbruná hčelá započta
paata v obětí dalekyj mímševem.

Vlorn jest píval pekonecni lahy: požíval,
ale nitoy nepoznavi

V.

Řekla mi, že jsem plahoy' světlé, - ale budu
~~lito po mi tope omia a sava~~ ^{ludovatou}
On, přijde, vy včelny pracovny pod pau tette
~~roba a pohláute na svoj' prais'~~
Zúroka jest jí, - nitoy své vade. ^{nelhí}

Ono aly' den budu mro'bi svoimi vodu ~~co chévy~~
^{zagnatoy}
Kterou hčelou mímševem, - ale nečer puchl mi
sati.

Neudau pod du, púvoady napluné žele py
múvostim chaoyol phukti. ^{gme}

Ví abe puchl by k mi, 'delá hčelá' ^{panahal}
Odešel jsem do placi, púvoady gbratit jsem včelny
plunce, ^{státi se} ^{hčel} ⁿⁱ ^{du}
Která, ⁿⁱ ^{du} ⁿⁱ ^{du}

J Á

Říkáte mi, že jsem bláhový snílek.
Budiž, — ač zdá se mi mé snění spíše nebezpečné.
Neříkejte mi však »idealista«.
Ze studu šel jsem skrýti se do temné noci, jako marnotratník, který promrhal všechno zlato, které mu svěřilo slunce. 5

PALÁC ŠTĚSTÍ A ROZKOŠE

Tisíce lustrů rozsvítilo se v palácích šťastných. Ženy nejrafinovanější půvab vložily do svých ňader, boků a nohou. Před půlnocí rozžhavlala se jejich těla v bílý plamen a oči se jim zaleskly jako dravcům, kteří čítají s jistou kořistí. 10

Zdálo se, že šílená rozkoš slavila ples v paláci šťastných. V divoké křeči těl, ve vivacissimech opojné hudby, ve vůni těžkého vína nebylo slyšeti ničeho, leč slaboučký tikot malých, nástěnných hodin. 15

Za městem, — daleko v polích leželi na kupce vonícího sena dva žebráci. Pohlíželi ku hvězdám a bylo jim tak sladce, že necítili ani hmyzu, který lechtal jejich opálenou pokožku . . .

BOUŘE

Zavolejte mi pesimisty z celého světa! 20

Jejich duše bude slaviti hody nad dnešní nocí. Bouřlivý vítr zhasil všechny svítilny a vztekle opírá se do zvetšelých domů. Černá nebeša jsou tak blízko země, že co chvíli mohou ji rozdrtit černou pěstí.

Zavolejte mi je, — ať mohu se smáti nad jejich ponurými gesty, — neboť jsem rozpustile vesel jako malé dítě! 25

MATKA

»Mé dítě, proč chceš zase odejít do temné noci? Poslyš jen, jak kvílí jasany pod našimi okny!«

»Neslyšíte již dobře, matičko. Jasany chvějí se rozkoši, neboť líbá je bílý měsíc.«

»Ach, bojím se o tebe. V pustých nocích čekají jen lupiči a vrazi.«

»Nestrachujte se, matičko! Na mých cestách bloudí jen teskné myšlenky. Ty mě navštíví a obdarují.«

»Nerozumím tvým pošetilým řečem. Zůstaň jen raději u teplého krbu! Což není to tu dobré a příjemné?«

»Dnes je mi tu tak úzko, že zalknul bych se dusným vzduchem, jenž vyvěrá z těch starých stěn. Vaše lampička bliká jako svíce nad hrobem a tam venku září miliony hvězd nad nekonečným životem. — Sbohem, matičko!«

STEZKA

Jdu s vámi, nepoddajná, černým, mlčícím lesem. Nevím, zda chvěje se vaše rámě či mé, ale cítím, než vyjde měsíc, že jeden z nás v tomto boji podlehne.

Však nepřemýšlejme o tom! K ránu jest příliš daleko. Pojdme, přitisknutí k sobě co nejúžeji, touto nebezpečnou stezkou. Není viděti ani na krok a po obou stranách zejí přehluboké rokle. Budeme moci do nich padnout, aniž zvíme kdy.

Nuž pojdte!

Budeme se učit milovat život.

MÉ MĚSTO

Jest za dne všední a nudné. Mým stává se teprve tehdy, až noc zahálí je svými stíny. Tu, — jako by se probouzelo, co přes den spalo, — a já vycházím celý udiven do zamlklých ulic.

Nechávám stromy šeptati si a tiché domky tuliti se k sobě
a kráčím zasmušilými alejemi kolem bledých září luceren.
Sinavá okna kaváren vrhají hrst nemocného světla a hvězdy
na nebi ztrácejí se v košatých korunách starých ořechů.

Jsem smuten, neboť vidím skláněti se k sobě milence a slyším 5
je šeptati si slova, kterých nesmím zaslechnouti. —

Jdu sám, — marně hledaje podivného přítele, který by se
mlčky ke mně připojil. — V dáli zaštěkli psi a před mým
krokem uskakují slizké, ustrašené žáby.

DOPIS

10

Dlouho, — dlouho pozoroval jsem ji ze záclon stínů. Její
okno zářilo tak, že jsem se musel zastaviti.

A viděl jsem, že píše.

Její ruka chvěla se tak jako moje duše. Bylo tolik lásky
a něhy v jejích očích, že i noc, která šla kolem oken, udi- 15
veně do nich vhlédla.

Když dopsala a zapečetila dopis, sběhla dolů tiše, jako
měsíční paprsek. Ou, — jak se lekla skřípotu starého klíče
v rezavé brance. Jistě připomněl jí hlas těch, kteří chtějí
fidiť její srdce, aniž již chápou, co jest láska. Zachvěla se. 20

Potom mihla se kolem mne, — vsunula dopis do schránky
a vrátila se, zanechávajíc na pusté ulici rozkošnou vůni par-
fumu z mladých, svěžích růží.

Bylo to tak milé, — že nemohl jsem ani záviděti onomu,
— pro kterého tak dlouho do noci svítilo její okno. 25

HVĚZDÁŘI A BÁSNÍK

»Řekněte mi, moudří hvězdáři, co hledáte ve hvězdách?«

»Hledáme záhadné číslice, které vymykají se našemu rozumu.

Hledáme podivné rostlinstvo a zvířeny, kterých nikdy neuvidíme.

Hledáme nepochopitelné síly, které od věčnosti námi zmítají. 30

Hledáme nekonečné řetězy zákonů, kterými jsme poutáni.«

»A co ty, básníku?«

»Nehledám v nich ničeho, — neboť se jim obdivuji. V duši své hledám čisté hladiny, ve kterých by zrcadlila se božská krása nebes.«

5

PŘÍCHOD PODZIMU

Dnes celé nebe jest zakalené neproniknutelným smutkem. Po celý den vanul ostrý severák, který v noci zesílil a počal shazovati první, odumřelé listy.

Od hor neslyšnými kroky se blíží podzim. Bolestně hledím do své zahrady, čekaje smutnou píseň, kterou ztlumeně povzdechne si nemocné a zhasínající léto.

Však smutky jsou mlčenlivé a čekání bývají ironická.

Z ulice odpověděl mi drsný hlas mimojdoucího, který znotoval si brutálně veselou, kabaretní písničku.

15 Mé srdce se zachvělo a umlklo jako přemožený, kterému vítěz zvolna, ale jistě klade na hruď těžkou svoji nohu.

VYHNANEC

Ti, kteří říkali, že mě milují, vypudili mě ze svého domu, když podzimní, nekonečný déšť vložil své šedé dlaně do černých rukou půlnoci.

20 Sám stojím na pusté ulici a nastavuji svoji hruď zuřivému větru. Ledové krůpěje šlehají bledost v mé tváře a tělo chvěje se chladem pod promoklým pláštěm.

Ale srdce mé přece bije odvážně a klidně v raněných prsou, 25 šeptajíc duši, že ani podzimní vichřice, ledová smršť a ponurá noc nejsou tak ukrutné a nelítostné jako lidská láska.

S N Y

Kráčím spícím městem.

Mé srdce se uklidnilo, jako měsíc, přes nějž přešly mraky. Sám

bloudím ulicemi naslouchaje ozvěně svých pomalých kroků.

Kolem sní tisíce neznámých o slávě, bohatství a ženách. Z čistého nebe vztahují se ruce dobrých a krásných snů do ztemnělých ložnic a ovíjejí bílé své paže kolem loží.

Kráčím stále tišeji, abych nezaplašil krásu, která dotýká se spících víček. 5

Nevrátím se před svítáním domů.

Bydlím v ulici nešťastných, které navštěvují i za čistých nocí démonické, ohnivé sny, které planou jasněji než slunce a odevzdávají mě zrosenému jitru omdlelého krásou, touží- 10 cího ne žítí, ale věčně toulati se nekonečnými zahradami opojných Snů.

Vím, že jednou podlehnu, ale dnes chci kráčetí spícím městem, neboť mé srdce se uklidnilo, jako měsíc, přes nějž přešly mraky. 15

NEPOSLUŠNÝ

Říkají, že mladým nepřísluší ochutnávatí sladké tajemství noci ani oslabovatí své nervy dlouhým bděním.

»Proč nemilujete slunce?« táží se moudřejší. »Vždyť jest krásnější než veškerá nádhera hvězd, a mimo to hřejivější 20 a prospěšnější.«

Tiše se usmívám, neboť si myslím, že na prospěšnou krásu budu míti dosti kdy, až zhasnou mé oči a stařecké, vychladlé kůstky budou se teteliti malou živočišnou radostí pod hřejivou záplavou podzimního slunce. 25

DELIKÁTNÍ PODVOD

Zamilovaní snílci, — nemilujte jedině dívky!

Sevšední vám spíše než jarní déšť.

Naučím vás delikátnímu podvodu:

Vyčarujte si z jezera svého srdce nejvznešenější vidinu 30 a milujte ji. Sněte o ní o polednách a v půlnoci vyprávějte jí vše, čím překypuje vaše mladá duše.

Však vidím na vás, že chcete též lidsky líbati a objímati,
neboť vaše těla jsou dosud křepká, jako orosené břízy k ránu.

I tu mohu vám poraditi.

Myslete na vidinu své duše i tehdy, když budete držeti
5 v náruči žhavé a roztoužené dívčí srdce.

Bude-li vaše vidina odpovídat vkusu vaší duše, — přeslechnete vše, co v lidské lásce jest drsnější.

A vzpomenete-li na svůj ideál ještě prudčeji, zaplanou vám
oči a brzy uzříte obrážeti se i ve zraku své milenky (jen ať má
10 čisté a velké oči) obraz té, která vyrostla ve vašem snění.

Tak stanete se nejšťastnějšími, neboť budete snoubiti se
se svým vlastním vkusem.

N Á M O Ř N Í K

Tvé slzy jsou jako řetěz, ale přece musím odejít. Slyš!
15 Venku moře vře, syčí, klokotá.

Volá mě a já odjedu dnes v noci.

Neobjíměj mě, neboť nechci odstrkovati tvého teplého ramene. Na hladině zaleskla se již luna a příliv zalil sypké pobřeží.

Marně rozděláváš plápolavý oheň v krbu. Neždrží mě
20 ani vůně rezedy, která kvetla po celou dobu naší lásky.

Moře mě láká dechem slaných a kluzkých vln, které na svých hřebenech nosí pozdravy cizích zemí.

Má loď zneklidněla již dlouhým pobytem v tvém tichém přístavě a provazy kotevní přehnily.

25 Odjedu dnes v noci.

Neplač již; neboť tvé slzy, které ponesu ve svém srdci jako nezaviněnou vinu, potopí svou tíhou moji loďku na tom nekonečném, neznámém, bouřlivém moři.

B O L E S T I

30 Byl takový podzimní večer, kdy zároveň s hvězdami vstupují do očí slzy.

Šel jsem sám polní cestou a tiše jsem štkal bolestí, která
přilétla z nekonečna.

Tehdy, jako černé, nepohodlné myšlenky, přiblížilo se ke
mně několik stínů. Byli to dělníci z Šedého Města, kde rudě
šklebí se pece od půlnoci do půlnoci.

Neviděli ani smutných hvězd, ani krvavého, rozvátého listí.
Zlostně skřehotali něco o bídě a nouzi. Hlavy měli ná-
silně zkroucené k zemi a mizeli jako stádo vysloužilých a ne-
potřebných příšer.

Zastyděl jsem se za své slzy, které zdály se mi nejtrpčí a
nejtěžší ze slz celého světa.

Pochopil jsem, že ten vznešený bol, který přichází ze smutku
Kosmu, není zdaleka tak těžký jako ona malicherná, nízká
bolest, která svíjí se kolem měděného zapoceného krejcaru a
tíhou své špinavé malosti zdrcuje duše, které rozpínají náruč
k nekonečným nebesům.

D Í T Ě

Kdykoliv navracel jsem se se svých potulek, nalézal jsem
ve vlhkém průjezdě malého, šestiletého hochy.

Byl oblečen v hadry, které páchly špínou a zahnívajícími
odpadky. Jeho dětské, slabounké ručky byly ustavičně znečiš-
těny pouličním kalem a předčasně zvadlé tváře hnisaly modří-
nami, které ostrý prach znovu a znovu zaněcoval.

Však jeho oči, — čisté, modré oči, zářily tak hluboce a vzne-
šeně, že ostýchal jsem se podati mu almužnu.

S T E L L O,

— dnes večer, vyjde-li měsíc, přijdete ke mně. Půjdeme do
oné vysoké a zádumčivé komnaty, jejíž široké okenice jsou
obráceny na zapadlé náměstí.

A měsíc, náš měsíc, Stello, rozestře modré koberce do ru-
dých stínů.

Vy zasednete ke klavíru, a já v nejtemnější kout.

Potom zahrajete Beethovenovu Měsíční sonatu cis-moll. Znam vaše sametové oči. Ač jich neuzřím, přece vytuším, jak se zalesknou a prohloubí při prvních akordech. Bledé vily zatančí na ztemnělých paloucích vašich očí.

Vaše prsty budou blouditi mezi měsíčními paprsky. Budete hrát ztlumeně; tak, abych slyšel také tlukot vašeho srdce.

Oh, mnoho vycítíme v těch stříbrných tónech. Vše, co zdálo se nám před tisíci lety, vystoupí před naším zrakem. Staneme se na chvíli vševědoucími, — poněvadž nebudeme chtítí ničeho věděti.

Až dohrajete, půjdu k vám, — k těm velikým očím, rozzářeným ještě jako jezera, do nichž padly hvězdy a . . .

Ne, — nepolíbím vás; tehdy budou naše rty příliš drsné proti našim duším.

»PÍSKULÁK«

Již jako dítě, častokráte, — jako bych byl někým tiše zavolán, — probouzel jsem se na své malé postýlce. Poněvadž jsem neuměl přemýšletí, — hál jsem se. V oněch lstivých tmách, které lenivě převalovaly se mým pokojem, viděl jsem nejhrůznější grimasy zlých čarodějů, strašidel a loupežníků. Ještě se pamatuji, že vousatých lupičů jsem se nikdy tolik neděsil jako jakýchsi astrálních vidin nebo tajemných mrtvol.

Bázlivě hleděl jsem do onoho nočního ticha a cítil jsem, že mé srdéčko chvěje se jako malý, ustrašený a úplně osamělý ptáček, na kterého všichni dobří a silní zapomněli, nebo jsou příliš daleko, aby mohli mu přispěti. Ano, — byl to pocit úplné osiřelosti a bezmocnosti, který mnou tetelil a těžce doléhal na malou moji dušičku.

Tehdy se stávalo, že kdesi na nároží ulice nebo na opuštěném náměstí zapískal ponocný. »Pískulák« jsme mu říkali. Má představa o něm byla jistě velmi vznešená, neboť byl to člověk, který sám mohl a směl choditi nocí.

Ono teskné, odměřené a jakoby stříbrné pískání působilo na mě skoro kouzelně. Cítil jsem, že bdí kdosi se mnou uprostřed

spících, a věřil jsem, že má sílu a moc přemoci všechny zlé a tajemné vidiny.

Osamělost opustila mé srdce, — uklidnil jsem se tolik, že zaslechl jsem z vedlejšího pokoje matčinu oddechování, a důvěřivě obejmuv cíp své podušky, usnul jsem bezstarostným, 5 dětským spánkem.

T I C H O

Venku jest noc a u mě jest teplo. Nehledám ani lampy ani svíček, neboť vlahému šeru, které mě objímá, stačí pohled 10 bledě ozářeného okna protějšního domu, které (věru nevím, usmívá-li se či ne, ale spíše ne) pohlíží do mých stínů.

A je tu ticho...

Ticho nesmírné noci s tichem lidského srdce.

A jest tu teskno...

Tak sladce teskno, jako po odchodu přátel, kteří říkali utě- 15 šující slova.

I klidno jest tu...

Ach klidě můj, mrtvý bude mezi vysílením a křečí!

Duše má, zakletá v křišťálových palácích pohádkových je- 20 zer, přišla ke mně tak tichými kroky, že jsem ji musel slyšeti. Nevypráví, nešeptá, nepláče; jenom dívá se se mnou do zimní noci. Chvěje se chvílemi velmi zlehounka, velmi neslyšně jako hvězda na studených nebesích.

Zapomínám s ní na něco, co příliš křičelo v mých dnech. Snad zapomněl jsem i na tebe, milenko, která mě zrážíš ve fa- 25 lešném světle lustrů i v křiklavých stínech ulic.

A přece se bojím (— právě teď jsem si to uvědomil, neboť stíny se pohly —); bojím se oné kostelní věže, ukryté v temno- 30 tách nad městem. Děším se těch hrozných úderů věžních hodin, které kovovou svojí pěstí na padrt' rozbijí to příliš křehké, to příliš ohromné moje štěstí.

ZA TEBOU PŮJDU...

Za Tebou půjdu křivotočivými uličkami, kolem nízkých páchnoucích domů, z jejichž oken šklebí se nečistá světla, — abych viděl zradu oněch nožek, které tak půvabně přeskakují bláto
5 a kalužiny.

Za Tebou ponesu v hadrách své zkrvavené srdce, ušlapané a poplivané, abych v lživých stínech večera viděl, jak dravě lesknou se oči té hlavy, které jsem říkával: »Holubičko!«

Za Tebou se povleču, šílená Vášni, která otrávila jsi mě
10 jedem lží a žárlivostí, abych nejšíleněji tě miloval, vida tě miliskovati se na pustém nároží s jiným.

PO ROZCHODU

Oh, jak jsem nešťasten!

Pláči, naříkám, kvílím a zoufalstvím rozdírám si srdce, že již
15 navždy odešla za jiným do černé noci. Marně slzavým zrakem pátrám v vzpomínkách, které tolik slibovaly, marně volám do zamklých dálek, marně šeptám si slova, která měla by mě ukojiti.

Již se nevrátí...

Jsem tak šílený, tak ubohý, tak zrazený, že nevidím ani
20 hvězd, ani sladká kouzla mladé noci, — — a přece vše to jest tak přirozené jako skanutí stříbrné rosy z kalichu zbledlého ránem.

POZDRAVY Z DÁLKY

Dnes slyšel jsem pozdravy z dálky.

25 Pozdravy, které mně slibovaly, že všechno neshořelo, neztrouchnivělo, nezapopelnatělo, že bílé mé sny, kterých zachytil jsem se padaje v propasti rozbouřeného Moře, mají dosti síly, aby mě vynesly, a že vítr vanoucí od ostrovů Mládí jest prudký a žene mě k nebesům.

30 Slyšel jsem je, když díval jsem se do vašich očí a když hovořili jsme tak delikátně a jemně, jako zasnění šlechticové

v zapadlých zámcích Večera. Oh, vaše úsměvy byly stříbrné tak, jak zlaté byly vaše vlasy.

A když potom sešel jsem k vlastní duši, udýchané a rozechvěné tichem scelujících se ran, zašeptal jsem jí co nejtišeji mezi polibky:

»Moře jest veliké, víry jsou divoké a loď naše zraněna zrádným úskalím, — však slyšel jsem pozdravy z dálky, které mi slibovaly, že všechno neshořelo, neztrouchnivělo, nezpopeľnatělo.«

DEŠŤ

Kolem nás prší, Stelluško, — a my jdeme pustou ulicí. 10

Ubozí chodci, kteří jdou sami a opuštění, jak musí býti sklíčení tím neúnavným deštěm a šedivým blátem chodníků nebo vyjetých cest.

Ale my jdeme, — ač uprostřed nevlídné noci, pohlízejíce z oken svých duší šťastni a prohřáti krbem tvých očí, bezpečni, 15 že k nám nemůže sychravý lijavec, neboť jsme mu postavili do cesty více než kamenné zdi a hrdá skla okenic.

Jdem spolu plískanicí, zablácenou ulicí, ztracenou kdesi na konci předměstí.

Kdeže dnes přšelo, kdeže bylo bláto, Stelluško? 20

SVĚ MILĚ

I

Odešla jsi dříve, než jsi přišla.

Zalekla jsi se Štěstí? — Zalekla jsi se Bolesti? Či snad —? 25 Ne, nevím ničeho víc, než že Tvůj krok doznívá v mé samotě.

Nechala jsi mi maličkou naději.

Že bude léto, — slunce, — láska — a Ty.

Že bude jedno žhavé odpoledne, vlhce a opojně vonící trávou, — oh, měkkou, úlisnou, smaragdovou trávou.

Jest zima. Tak zima, že nelze věřit v léto. A přece... ne- 30 bojíš se?

Nebojiš se, že mé rty nekonečným čekáním zlačnější? Nebojiš se, že mé ruce dlouhým vzpínáním po Tobě zesilejí tak mocně, že sevrú Tě, — ah, úžasně, úžasně těsně pod rozžhavenými letními nebesy?

5 Čekám.

II

Ztratil jsem se v Tobě, jako chrpa v lánech zlatého obilí.

Teď, — kdy je noc (— už nezlobím se na ni, neboť jak bychom poznali ráno?) a nevidím Tě, tichounce krčím se u země

10 a šeptám si:

»Nevidíme sebe, — ale oba vidíme tytéž hvězdy.

Oh, jak jsme si blízko!»

A jsem-li někdy příliš úzkostný, — tu si řeknu:

15 »O já bláhový, jak mohu se obávat, že Tě ztratím, když sám jsem se ztratil v Tobě, jako chrpa v lánech zlatého obilí.«

OBRAZ, KTERÝ JSEM DOSTAL

Je na něm ulička s tmavým průjezdem, za kterým svítí se Ulice.

20 Řekl bych téměř, že svítí se nenávistně, jako žluté oko kočky, kterou jsme podráždili.

Všechna okna domků jsou otevřena. Nenašel jsem ani jediného, které by bylo zavřeno, — až snad na to, z kterého se na obraz sám dívám.

(A to jest zavřeno pečlivě, — ah, přepečlivě.)

25 Jest řešen v kobaltové modři, cihlové červení a okrové žluti. Proto pálí.

Však jest v něm něco, — něco nesmírně bolestného, jako by bylo v tom zavhlém, klenutém průjezdě zašeptáno kdysi »sbohem!»

30 Proto si jej pověsím na ono nejvyšší místo svého pokoje, kde dříve jsem míval krucifix se zmučenou odevzdaností Nejlaskavějšího.

BARVY

Jako hochu byla mi nejsympatičtější šťavnatá zeleň. Nadchl jsem se pro ni tak výhradně, že jsem jí barvil nejen trávu a stromy ale i tetované líce Indiánů a hrdinné licousy lovců Dalekého Západu. 5

Později — jako studentík — miloval jsem barvu růžovou. Ne snad pro ni samu, — ale pro to, co jsem si od ní sliboval.

Když jsem potom ochuravěl krvavým vysílením, zalíbil jsem si v barvě oranžové, tak vřele doporučované Jorisem Karlem Huysmansem v knize »Na ruby«. 10

Dnes — kdy už sen o nejčistší běli přešel a ke dnu je přece ještě daleko, dívám se do deštivé noci a přemýšlím o barvách, které se mi budou už ne snad *líbit*, ale které budou aspoň *vyhovovat*.

HŘBITOV

Ó, teskný hřbitove, kde duše velkých sní...

Ot. Březina

Daleko za městem, daleko v nekonečných rovinách leží můj
5 hřbitov.

Jest podzim. Všude, — na pustých ulicích, ve zmirajících
sadech i v mé duši. A všechny neznámé síly, všechny touhy
podzimních mlh nutí mě navštívit Tebe, — Velký Hřbitove!

Den zbledl a brzo zhasne. Půjdu.

10 Vlídě jste mě pozdravily, aleje vysokých topolů. Díky
vám za vaše dary. Vaše listí, krvavé a ztrouchnivělé, padá
v mou cestu a ztišuje mé kroky. Rudé koberce, vedoucí k bra-
nám Smrti.

Jak temno jest za těmito zdmi. Jen u vchodu ještě plane
15 trochu té živé záře z polí, kde pracuji — — —